

POVIJEST KATOLIČKOG BOGOSLOVNOG FAKULTETA U ZAGREBU

Drugo razdoblje
(1633 — 1773)

TEOLOGIJA NA ISUSOVAČKOJ ŠKOLI U GORNJEM GRADU (GRICU)

U V O D'

Novo razdoblje u povijesti zagrebačke teološke škole počinje dolaskom isusovaca u Zagreb. G. 1607. oni su otvorili svoju gimnaziju u Gornjem gradu. Vjerojatno su pitomci biskupskog sjemeništa bili prvi đaci novoosnovane gimnazije — uz ostale mnoge svjetovne đake. Time je biskup imao jednu brigu manje za školovanje svećeničkog podmlatka, i kvaliteta nastave bila je mnogo bolja, jer su se isusovci kao učitelji mogli posvetiti samo nastavi, dok su učitelji na kaptolskoj školi uz nastavničku službu morali vršiti i druge dužnosti. Znamo da biskup Petar Domitrović (1611—1628) šalje sjemeništare u isusovačku gimnaziju. Tada je vjerojatno katedralna škola u svom »gimnazijskom« odsjeku prestala djelovati. No već g. 1616. Kaptol je zamolio isusovce da se presele na Kaptol i tu otvore školu. Isusovci su to odbili. Zatim je Kaptol zamolio da barem dadu dvojicu nastavnika koji će preuzeti nastavu u sjemeništu. Kad isusovci nisu pristali ni na to, Kaptol je povukao sjemeništare isusovačke gimnazije, i škola je opet nastavljena na Kaptolu, no ne zadugo, jer isusovci naskoro preuzimaju i nastavu teologije, i to najprije moralno bogoslovlje.

Novi zagrebački biskup Franjo Ergeljski (1628—1637) i Kaptol odlučili su da i teološku nastavu prepuste isusovcima. Što ih je na to navodilo, danas se ne može ustanoviti sa sigurnošću. Ne može se naime tvrditi da katedralna škola nije imala dovoljno kvalificiranih učitelja, jer se znade da su mnogi kanonici svršili nauke na sveučilištima u inozemstvu i nosili su najviše akademske naslove. Možda su bili posrijedi ekonomski razlozi, ili su učenici kanonici — koji su u ono doba imali visoki položaj u društvu — zazirali od nastavničke službe, imajući na pameti staru latinsku: »Quem dii oderunt, paedagogum fecerunt«, ili su kao arhiđakoni i ostali crkveni funkcionari bili odviše zauzeti crkvenom upravom. Ta pitanja nisu razjašnjena, no činjenica je da je isusovcima povjerena nastava teologije. Tako su šk. g. 1633/34. počela prva predavanja iz teologije, tj. moralno bogoslovlje. **Prema tome g. 1633. ima se smatrati zapravo početkom isusovačke visokoškolske nastave u Zagrebu, odnosno početkom isusovačke akademije — preteče sveučilišta.**